

Miðvikan

Hanna Smith 90 ár:

Svam frá Eystnesi til Havnar

Miðvikan hevði fyri kortum eina frásøgn um listakvinnuna í Vági Ruth Smith og mann hennara Poul Morell Nielsen, sum vóru merkisfólk á hvør sínum øki. Henda frásøgnin er um Honnu, systir Ruth. Hanna er eisini komin í søguna á sínum øki

Tann 31. juli verður Hanna Smith, ættað úr Vági, búsitandi í Keypmannahavn, 90 ár. Hon hevur gjørt eitt bragd, sum fekk hana í svimjisøguna í 1943, júst á ólavsøku. Hon svam nevnliga frá Eystnesi til Havnar, sum eingin hevði gjørt áðrenn hana.

Hanna er ættað úr Vági, dóttir Elin f. Djurhuus og Johan Smith. Fyrst kann nakað sigast um foreldrini.

Johan (1882-1921) var føddur í Porkeri. Hann var fiskimaður, sum so mangur, men vánalig heilsa noyddi hann í land. Hann lat mál-ingahandil upp fyri at breyðføða seg og síni

Hann var eitt friðarfólk, men drakk nakað illa. Hann bleiv um-vendur, og hetta bjargaði honum undan drekkarinum. Hann gjørdist sera virkin í brøðrasamkomuni í Vági.

Elin hevði sum ung tænt í Havn hjá kenda skiparanum Pola í Dali, sum var ein oddamaður í Brøðra-samkomuni, og hon gjørdist eisini ein partur av samkomuni. Tí var tað ikki av tilvild, at fyrsti sonur hennara føddur í 1910, varð kallaður William eftir William G. Sloan, gamla Sloan. Tann sum skrivar hetta veit bert um ein annan, sum varð uppkallaður eftir honum, og var tað Petur William, seinni Háberg. Men hetta var beint eftir, at Sloan var deyður.

Tað man eisini vera sannlíkt, at sonurin Napoleon er uppkallaður eftir Pola í Dali, sum gekk burtur við "Oliviú" í 1912. Trúgvín kom tískil at ávirka heimið sera nógv.

Johan fekk tuberkular og andaðist á Sanatoriinum í Hoydølum í

Hanna í 2006. Eystnes er aftanfyri. Mynd: Kalmar Lindenskov

1921, bert 38 ára gamal. Hann varð tann fyrsti, sum bleiv jarðaður frá salinum Bethel í Vági. Elin rak handilin eftir, at maðurin var deyður, samstundis sum hon aldi børnini upp.

Tá var Hanna heilt lítil. Mamman sat eftir við fimm børnum 1-13 ára

gomul. Lina, ið var næstýngst av systkjunum, var eisini smittað av tuberkulum, sum settu seg í ryggin. Hetta tarnaði vakstrarlagnum og var hon illa merkt av tí alt lívið.

Hjá fólki, sum doyðu av sjúku í teirri tíðini, var lítil ella eingin almenn hjálp ella trygging at fáa, men Elin stríddi seg undan. Hon og børnini fingi eisini góða hjálp frá ættarfólki og øðrum. Elin var, sum tað skilst, ein megnarkvinna. Børnini vóru evnarík og lærdu skjótt og væl. Sagt verður í bókini um Ruth Smith, at sjálvt genturnar fingi útbúgving!

Hanna spældi í sjónum

Tá ið Hanna var smágenta var hon kanska ikki júst sum hini børnini. Tey spældu vanlig spøl, men henni dæmdi best at spæla í sjónum. At svimja var hennara eitt og alt. Hetta var ikki í innilokaðum svimjihyli við hitaðum vatni. Hetta var á Vágsvatni, og í tí kalda sjónum á fjørðinum.

Hanna sigur, at tað var Noomi í Garðinm, sum lærði hana at svimja vesturi á vatninum, tá ið hon var 8-9 ár. Hetta dugdi Noomi væl. Hon skuldi halda Honnu uppi. Men so slepti Noomi, og Hanna svam bara.

So tað vanliga gjørdist, at Hanna saman við beiggjum hennara Willi-am og Pole, umframt Alfred Dahl, lögdu á fjørðin um morgunin. Av beiggjunum var tað serliga William, sum dugdi væl at svimja, og hann svam eisini kapp viðhvørt. Hann vann á ólavsøku 1933 svimjingina á 300 metra teininum á Eystaru Vág.

Eftir skúlatíð svumu tey aftur og fram langt út á kvøldið. Um veturin svumu tey kortini ikki.

Tað var skjótt, at Hanna svam sum fiskurin, og hon bakkaði heldur ikki fyri at svimja um Vágsfjørð. Tað helt hon ikki hava nógv uppá seg.

Hanna svam eisini kapp á onkra jóansøku á Tvøroyri, sum í 1939. Tey svumu av brúnni hjá Thomsen.

Tá var ein genta, sum vildi sleppa at svimja tvørtur um fjørðin, og

Pauli Dahl eggjaði Honnu at gera hetta bragdið

Hanna bjóðaði sær at kappast við hana. Tær vórðu sigldar yvir um fjørðin, og so skuldu tær svimja yvir á keiina. Hesa kapping vann Hanna so ruddiliga.

Suðuroyablaðið Føroyatíðindi hevði eina frásøgn frá hesi jóan-søkuni, sum tá vardi í tveir dagar.

Johan Smith, pápi Honnu

Elin Smith, málað av dóttirini Ruth